

УДК 338.48:334.7:502.131.1:005.51 (477)

Табака Н.М.¹, Барна М.Ю.²

¹ аспірантка, Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів

² д-р. екон. наук, професор, Львівський торговельно-економічний університет,
м. Львів

**МЕТОДИКА АНАЛІЗУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ
ТУРИСТИЧНИХ ДЕСТИНАЦІЙ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ**

ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРАГНЕНЬ УКРАЇНИ

Україна стоїть на порозі масштабних змін, де поряд з трагедією війни відкриваються безпрецедентні можливості для якісної трансформації. Туристичний сектор, як один з найбільш чутливих до зовнішніх впливів, виявився у епіцентрі цих змін. Відбудова країни – це не просто відновлення зруйнованого, а насамперед створення нової, модернізованої економіки, інтегрованої у європейський простір. У цьому контексті, ефективне управління туристичними DESTINATIONAMI, їхня здатність до інновацій та адаптації, стають вирішальними факторами успіху. Замість пасивного очікування, українські DESTINATIONAMI повинні активно формувати свій майбутній шлях, спираючись на всебічний аналіз власного підприємницького потенціалу. Це дозволить не лише швидко відновити галузь після перемоги, а й вибудувати її на нових, сталих, безпечних та інноваційних засадах, максимально інтегруючи українські стандарти до європейських вимог.

Методика оцінювання підприємницького потенціалу туристичних DESTINATIONAMI розроблена з урахуванням сучасних глобальних трендів, унікального досвіду України у період військового конфлікту та стратегічної мети повної європейської інтеграції. Вона покликана стати практичним інструментом для управлінців, підприємців та науковців, що працюють над майбутнім українського туризму.

Важливо підкреслити, що підприємницький потенціал не є статичною величиною. Він постійно перебуває у русі, змінюючись під впливом глобальних тенденцій, економічних циклів, політичної ситуації та технологічних проривів. Для України цей динамізм посилюється безпрецедентними викликами, спричиненими повномасштабною війною. Це включає ризики безпеки, значні міграційні процеси, руйнування інфраструктури та необхідність швидкої та ефективної відбудови. Водночас, стратегічний курс на європейську інтеграцію відкриває нові можливості для залучення інвестицій, обміну досвідом та гармонізації стандартів, що є потужним імпульсом для розвитку.

Запропонована методика покликана стати гнучким, але системним інструментом для всебічної оцінки підприємницького потенціалу. Вона інтегрує як кількісні, так і якісні методи, забезпечуючи глибину розуміння та практичну цінність результатів.

Для об'єктивного та багатостороннього оцінювання пропонується використовувати збалансовану систему критеріїв, згрупованих за шістьма основними, взаємопов'язаними вимірами. Кожен вимір включає набір кількісних (статистичні дані) та якісних (експертні оцінки, опитування) економічних, соціальних, екологічних, інноваційних, технологічних, управлінських, інституційних показників, а також показників безпеки та відбудови, що є критично важливими для України та включає оцінку рівня безпеки регіону, наявності та ефективності механізмів реагування на надзвичайні ситуації (системи оповіщення, укриття), наявності програм відновлення пошкодженої інфраструктури та ревіталізації територій, а також використання туристичного потенціалу для психологічної реабілітації та інтеграції ветеранів.

Пропонована методика аналізу підприємницького потенціалу включає послідовні, логічно взаємопов'язані етапи від початкової діагностики до формування конкретних стратегічних рекомендацій:

Етап 1. Підготовчий, який передбачає створення мультидисциплінарної робочої групи, до складу якої входять представники місцевої влади, бізнесу, науковці, експерти з безпеки та представники громадськості. Це забезпечує всебічний погляд та релевантність результатів, а також чітке визначення мети, завдань, географічних меж досліджуваної дестинації, а також часових рамок та доступних ресурсів для аналізу.

Етап 2. Збір та систематизація даних, що включає збір як кількісних даних (державна статистика, галузеві звіти, фінансові показники підприємств, дані про інвестиції та зайнятість), так і якісних даних (проведення структурованих інтерв'ю з ключовими стейкхолдерами – підприємцями, представниками влади, місцевими жителями; організація фокус-груп для

обговорення проблем та можливостей; анкетування туристів та місцевого населення).

Етап 3. Всебічний аналіз ресурсів та факторів розвитку, який передбачає детальну оцінку наявних природних (клімат, ландшафти), культурних (історичні пам'ятки, музеї, традиції) та історичних ресурсів, що мають туристичний потенціал, з акцентом на їх унікальність та привабливість; аналіз поточного стану транспортної, готельної, гастрономічної, рекреаційної, інформаційної інфраструктури, оцінку її відповідності сучасним стандартам, і зокрема, європейським вимогам якості та безпеки; виявлення критичних прогалин; аналіз людського капіталу.

Етап 4. Діагностика зовнішнього та внутрішнього середовища (розширений SWOT / TOWS-аналіз).

Етап 5. Оцінка конкурентоспроможності, бенчмаркінг та позиціонування в межах якого проводиться комплексне порівняння досліджуваної дестинації з конкурентами – як на національному, так і на міжнародному рівнях, що дозволяє не тільки виявити провідні практики (бенчмаркінг), але й визначити унікальні переваги та слабкі сторони на тлі інших, а також здійснюється встановлюється поточне позиціонування дестинації на туристичному ринку та її пізнаваність серед цільових аудиторій.

Етап 6. Синтез результатів, розробка стратегічних рекомендацій та дорожньої карти. На основі інтегрованого аналізу всіх попередніх етапів формуються конкретні, вимірювані, досяжні, релевантні та часово обмежені (SMART) рекомендації щодо розвитку підприємницького потенціалу, при цьому особливий акцент робиться на інтеграції зі стратегіями європейського розвитку та можливостями залучення фондів відбудови, а також на мінімізації безпекових ризиків. На цьому етапі розробляється детальна дорожня карта реалізації стратегічних ініціатив, що включає визначення відповідальних осіб, конкретних термінів виконання, необхідних фінансових та людських ресурсів.

Представлена методика аналізу підприємницького потенціалу туристичних дестинацій є комплексним та гнучким інструментом, що дозволяє

сформувати ефективні, адаптовані до викликів та перспектив стратегії розвитку. Її застосування є особливо критичним для України в період відбудови та активної євроінтеграції. Вона дозволить не лише раціонально використовувати існуючі ресурси, а й створювати нові можливості для місцевих підприємців, підвищуючи конкурентоспроможність українських DESTINATION на європейському та світовому ринках.

Список використаних джерел:

1. Бессонова С. І., Белобородова М. В. Аналіз туристичного потенціалу України. *Ефективна економіка*. 2024. № 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2024_3_40.
2. Гедін М. Методичні засади оцінки туристичного потенціалу України в контексті євроінтеграції. *Вісник київського національного лінгвістичного університету*. Серія Історія. Економіка. Філософія. 2021. № 26. С. 87-99.
3. Гринів, В. А., Цесьців, Д. С., Божук, Т. І. Управління туристичними проєктами в контексті сталого розвитку DESTINATION: географічні чинники та концепції гостинності. *Проблеми сучасних трансформацій*. Серія: економіка та управління. 2025. № 20. URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2025-20-12-01>.
4. Язіна В., Дзюба В., Мирний Д. Інтегрована комплексна модель оцінки туристичного потенціалу України: сутність та специфіка. *Економіка та суспільство*. 2024. № 68. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5059/5004>.